

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ
Ш.Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ ТАРИХ
ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ

«EDU.E-HISTORY.KZ»

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

EDU.E-HISTORY.KZ
электрондық ғылыми журнал

EDU.E-HISTORY.KZ
электронный научный журнал

EDU.E-HISTORY.KZ
electronic scientific journal

Құрылтайшы:

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты

Бас редактор

Әбжанов Ханкелді Махмұтұлы

Редакциялық алқа:

Р. Абдуллаев (Өзбекстан), Н. Аблажей (Ресей), Б. Аяған, М. Әбусейітова, С. Әжіғали,
Н. Әлімбай, Б. Байтанаев, Қ. Жұмағұлов, Ғ. Кенжебаев, Б. Көмеков, Мансура-Хайдар
(Үндістан), Р. Масов (Тәжікстан), Ә. Мұқтар, В. Плоских (Қырғызстан),
Ю. Петров (Ресей), О. Смағұлов, Сон Ен Хун (Оңтүстік Корея), Е. Сыдықов,
У. Фиерман (АҚШ), А.Чубарьян (Ресей)

Жауапты редактор:

З. Төленова

Редактор:

Р. Көбеев

Редакцияның мекен-жайы:

050100, Қазақстан Республикасы,
Алматы қ., Шевченко көшесі, 28,

Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты,
«Edu.e-history.kz» электрондық ғылыми журналының редакциясы
Телефон: +7(727)272-47-59, E-mail: edu.history@bk.ru
Электрондық мекен-жай: <https://edu.e-history.kz/>

Ғылыми журнал Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің
Байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2014 ж. 29 қазанында тіркелген.

Тіркеу нөмірі № 14602-ИА. Жылына 4 рет жарияланады (электронды нұсқада).
Мақалаларды қайта бастырып жариялағанда, микрофильмге және басқа да көшірмелерге
түсіргенде міндетті түрде журналға сілтеме жасау қажет.

Учредитель и издатель:

«Институт истории и этнологии им. Ч.Ч. Валиханова»
Комитета науки Министерства образования и науки Республики Казахстан

Главный редактор

Абжанов Ханкелди Махматович

Редакционная коллегия:

Р. Абдуллаев (Узбекистан), Н. Аблажей (Россия), Б. Аяган, М. Абусеитова, С. Ажигали,
Н. Алимбай, Б. Байтанаев, К. Жумагулов, Г. Кенжебаев, Б. Комеков, Мансура-Хайдар
(Индия), Р. Масов (Таджикистан), А. Муктар, В. Плоских (Кыргызстан),
Ю. Петров (Россия), О. Смагулов, Сон Ён Хун (Южная Корея), Е. Сыдыков,
У. Фиерман (США), А. Чубарьян (Россия)

Ответственный редактор:

З. Толенова

Редактор:

Р. Кубеев

Адрес редакции:

050010, Республика Казахстан,
г. Алматы, ул. Шевченко, 28.

Институт истории и этнологии имени Ч.Ч. Валиханова,
«Edu.e-history.kz» Редакция электронного научного журнала
Телефон: +7(727)272-47-59, E-mail: edu.history@bk.ru
Сайт журнала: <https://edu.e-history.kz/>

Научный журнал зарегистрирован в Комитете связи, информатизации
и информации Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан,
свидетельство о регистрации: № 14602-ИА от 29.10.2014 г.

Публикуется 4 раза в год (в электронном формате).

При повторной публикации статей, съемке на микрофильмах
и других копиях необходимо обязательно ссылаться на журнал.

Founder and publisher:

“Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology”
of the Committee of the Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Editor-in-chief:

Abzhanov Hankeldi Mahmutovich

Editorial board:

R. Abdullaev (Uzbekistan), N. Ablazhey (Russia), B. Ayagan, M. Abuseytova, S. Azhigali,
N. Alimbai, B. Baitanaev, K. Zhumagulov, G. Kenzhebaev, B. Komekov,
Mansura-Khaidar (India), R. Masov (Tajikistan), A. Muktar, V. Ploskikh (Kyrgyzstan),
Y. Petrov (Russia), O. Smagulov, Song Yong Hoon (South Korea), E. Sydykov,
W. Fierman (USA), A. Chubaryan (Russia)

Executive editor:

Z. Tolenova

Editor:

R. Kobeev

Editorial address:

050010, Republic of Kazakhstan,
Almaty, 28 Shevchenko Str.
Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology,
«Edu.e-history.kz» Editorial electronic scientific journal
Phone: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59
E-mail: edu.history@bk.ru
Journal website: <https://edu.e-history.kz/>

The scientific journal is registered at the Committee for Communications,
Informatization and Information of the Ministry for Investments and Development
of the Republic of Kazakhstan, registration certificate:
No. 14602-IIA dated October 29, 2014. The journal is published
4 times a year (in electronic format).
When re-publishing articles, shooting on microfilm and other copies,
it is necessary to refer to the journal.

ОТБАСЫ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН ЗЕРТТЕУ

Қ.Б. Баудиярова

т.ғ.к., әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің доценті

Андатпа: Қоғамдағы отбасы, неке-отбасылық қатынастарды нығайту мәселелері қоғам үшін де, мемлекет үшін де маңызды. Қазақ отбасы мен неке қатынастарын этнографиялық тұрғыда зерттеу тек ғылым үшін ғана емес, күнделікті өмір үшін де маңызды. Этнография ғылымының қазіргі жетістіктері қоғам дамуы үшін және этнография тарихын зерттеушілер үшін өздерінің жаңа дереккөздерімен құнды. Тәуелсіз Қазақстан жағдайындағы өтпелі нарықтық қатынастардың қиындықтарын бастан кешіріп отырған неке мен отбасы тарихи-этнографиялық және этносоциологиялық зерттеулерді қажет етеді. Болашақта Қазақстанның тұрақты дамуы үшін неке мен отбасының тұрақтылығы талап етіледі.

Түйін сөздер: отбасы, неке, тұрақтылық, фактор, зерттеу.

ИССЛЕДОВАНИЕ СТАБИЛЬНОСТИ СЕМЬИ

К.Б. Баудиярова

к.и.н., доцент Казахского национального университета им. аль-Фараби

Аннотация: Проблемы семьи, укрепления семейно-брачных отношений представляют интерес как для общества, так и для государства. Исследование в этнографическом аспекте казахской семьи и брачных отношений важны не только для науки, но и для повседневной жизни. Современные достижения этнографической науки ценны для развития общества и для исследователей истории этнографии своими новыми источниками. Брак и семья, испытывая трудности переходных рыночных отношений в условиях суверенного Казахстана, нуждаются в историко-этнографических и этносоциологических исследованиях. Для стабильного развития Казахстана в будущем требуется стабильность браки и семьи.

Ключевые слова: семья, брак, стабильность, фактор, исследование.

RESEARCHES OF FAMILY STABILITY

K.B. Baudiyarova

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor of Al-Farabi Kazakh National University

Annotation: Family, marriage and family relations in the society are important problem for society and state. Kazakh family and marital relations in the interests of the ethnographic approach to the study of science and everyday life is important. Ethnography of the development of the society and the success of the science of ethnography, history has given researchers a valuable new data. After Independence experienced a difficult period of transition to market relations, in marriage and family requires historical, ethnographic and ethno sociological researches. State stability related to family and marriage stability.

Keywords: family, marriage, stability, factor, study.

Кіріспе.

Отбасы мәселесі, неке-отбасылық қатынастың нығаюы қоғамды да, мемлекетті де ойландырады. Қазақ отбасы мен некелік қатынастарын этнографиялық тұрғыда зерттеудің ғылым үшін де, күнделікті өмір мүддесі үшін де зор маңызы бар. Этнография ғылымының қазіргі табыстары қоғам дамуы мен этнография тарихын зерттеушілерге аса құнды, жаңа деректер беріп отыр. Тәуелсіздік алған Қазақстанда өтпелі нарықтық қатынастардың ауыр

кезеңін бастан кешірген неке және отбасы жағдайы тарихи-этнографиялық және этносоциологиялық зерттеулерді қажет етеді. Қазақстанның болашақта тұрақты дамуы үшін неке және отбасы жағдайы тұрақты болуы қажет.

Отбасы тұрақтылығын зерттеу мәселесінің бірі – тұрақтылыққа әсер ететін факторларды анықтау. Аталған мақсатқа жету үшін ең алдымен «отбасы тұрақтылығы» дегеніміз не деген сұраққа жауап беруіміз қажет. Арнайы зерттеулерде «тұрақтылық» сөзі «беріктік», «қалыптасқан тәртіп», «адаптация», «теңдік», «бірлік», «достық» ұғымдарымен тығыз байланысты. Осы түсініктерді нақтылау мақсатында бірнеше зерттеулерді талдаймыз. А.Н. Баранов отбасылық тұрақтылықты оның құрамымен байланыстырады [1]. Санкт-Петербург қаласының 2000 респондентіне сауалнама жүргізе отырып, тұрақтылыққа байланысты үш кезеңді анықтады: 1) 18-34 жас аралығы, бұл кезеңде некенің қалыптасуы, баланың дүниеге келуі, ата-анадан бөлек шығу процесі жүреді; 2) 40-49 жас аралығы, балалары өз отбасыларын құрып, ата-аналарынан бөлек шығады; 3) 60 және одан жоғары кезеңде отбасы тұрақтанады.

Келесі зерттеу отбасы тұрақтылығын ішкі отбасылық қатынаспен байланыстырады. А.Г. Харчев: «Тұрақтылық – отбасы мүшелерінің қарым-қатынасы негізінде сақталады және отбасы мүшелерінің үстіне «киім кигізу» арқылы, яғни өз еркінен тыс билікті орнатуға байланысты қалыптасады» деп тұрақтылықтың екі түріне сипаттама береді [2].

Н.Г. Юркевич өз зерттеулерінде отбасы тұрақтылығына некелік қатынастар әсерін, «отбасы тұрақтылығы дегеніміз неке тұрақтылығы» деп көрсетті [3]. Автор ерлі-зайыптыларға деген өмірге деген көзқарас, қызығушылық, мінез-құлық, физиологиялық сәйкестік, мәдени деңгей, отбасылық міндет т.б. ортақ сәйкестікті талдайды.

Н.С. Мансуров неке тұрақтылығын анықтау мақсатында 660 адамға сауалнама жүргізіп, нәтижесінде респонденттердің 70% отбасылық өмірмен қанағаттанатынын жеткізді. Респонденттердің жартысы отбасын сақтайтын негізгі фактор ретінде – махаббатты, ал 1/3 бөлігі – «баланың болуын», «бір-біріне жақындықты», «рухани байланысты», «ортақ көзқарасты» көрсетті [4].

С.И. Голод 1970 жылдары заводта жұмыс жасайтын студенттерге сауалнама жүргізді. Респонденттердің 75% некеде тұрғандар, отбасының тұрақтылығына өзара қамқорлық, баланың болуын, ортақ көзқарас әсер етеді десе, қалған 25% материалдық құндылықты отбасын сақтайтын негізгі фактор деп есептейді [5].

А.П. Априанның жүргізген зерттеулері бойынша 10 255 отбасының 95% отбасылық өмірмен қанағаттанатынын, 5% қанағаттанбайтынын білдірді. Оның негізгі себептеріне: материалдық жағдайдың төмендігі, баспананың болмауы, отбасылық қарама-қайшылық немесе ұрыс-жанжал, баланың болмауы [6].

М.Г. Панкратова Мәскеу қаласындағы 8-ші сынып оқушыларының 230 отбасына сауалнама жүргізген. Ата-ананың 28% өз отбасын өте жақсы, 26% жақсы, 23% қанағаттанарлық, 5% жаман деп бағалады. Негізгі себептер қаржы мәселесі, араққа салыну, жұмысбастылық [7].

В.Б. Голофастың зерттеулерінде отбасының төрт типін анықтайды:

1. Отбасындағы тәртіп пен міндет орныққан. Патриархалды отбасы. Жасы, жынысы, денсаулығы, дәрежесіне байланысты міндеттер жүктелген. Бұндай отбасында буындар арасындағы қарама-қайшылық туындайды.

2. Отбасындағы тәртіп пен қызмет сәйкес келмейді. Отбасы мүшелері дәстүрлі көзқарасты ұстанады. Міндеттер нақты жүктелмеген, бір адамнан келесі адамға ауысып отырады.

3. Отбасындағы тәртіп пен қызмет сәйкес келмейді. Отбасы мүшелерінің көзқарасы үдемелі, отбасының қажеттілігіне және жеке адам ретіндегі көзқарасқа сай міндеттер жүктеледі. Бірақ міндеттер ауысып отыратындықтан, қарама-қайшылыққа әкеледі.

4. Отбасындағы тәртіп пен қызмет сәйкес келеді. Отбасындағы міндеттер бекітілген, жүктелген. Отбасы мүшелерінің қызметі демократияландырылған. Жоғарыда аталған отбасы типтерін зерттей отырып, ішкіотбасылық қатынастағы отбасы міндеттері өзара келісіліп бекітілсеотбасы тұрақтылығы артады [8].

Н.В. Гаврилова айтуынша: «тұрақсыз отбасы – қарама-қайшылық шарықтау шегіне жетіп, күйреген отбасы». Жинақталған материалдардың нәтижесі бойынша зерттеуші тұрақсыз отбасындағы әйелдердің теңсіздігі анық көрінетінін жазады. Автор бұндай отбасылардағы ер адамдардың үй шаруашылығындағы үлесін 77%, бала тәрбиесіндегі орнын 79% деп көрсетеді. Үй шаруасы шаршатқан әйел ашуланшақ, мазасыз болып балаларына дұрыс көңіл-күй, мейірім сезімін бөле алмайды. Қайшылықты отбасындағы балалардың оқу үлгерімі 38%, тәртіпсіздік 42%, өтірік айту 24%, зорлық-зомбылық көрсету 36%, ашуланшақтық 16% көрсеткіште [9].

Тұрақты және тұрақсыз отбасыларды зерттеуде Н.Г. Юркевичтің тікелей және қосымша сұрақтар арқылы жүргізген сауалнамасы «бақытты», «қанағаттанарлық», «бақытсыз» отбасылардың бар екенін анықтады. Оның ойынша отбасы тұрақсыздығы неке тұрақсыздығымен және отбасындағы өзара еңбек бөлінісімен байланысты. Н.Г. Юркевичтің зерттеуінше тұрақты отбасылардың 60%-да еңбек бөлінісі теңдей, 22%-да бар шаруашылық әйелдің мойнында. Тұрақсыз отбасылардың 59%-да еңбек міндеті әйелдің мойнында болса, 6% теңдей. Автор некемен қанағаттануды отбасындағы басшылықпен байланыстырады. Отбасындағы мәселелерді бірігіп шешетін, отбасы өмірін, демалысын бірігіп ұйымдастыратын отбасы – бақытты отбасы саналады. Осындай отбасының 60%-да, бақытсыз отбасының 28%-да қаржыны бірігіп жұмсайды.

Түрлі мәліметтерді зерттей отырып отбасы тұрақтылығы шаруашылық-тұрмыстық өмірге тікелей қатысты екенін көреміз. Д.М. Чечоттың зерттеуіне сүйенсек 100 некенің 24-де шаруашылыққа икемсіздік, күйеуінің тұрмысқа қолғабыс тигізбеуі ажырасудың негізгі себебі деп көрсеткен [10].

Аталған зерттеушілердің еңбегін талдай отырып неке тұрақтылығына нақты бір ғана фактор әсер етеді деп айта алмаймыз. Жоғарыда аталған бірнеше факторлар неке тұрақтылығын анықтауға ықпал етеді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

- 1 Баранов А.Н. Городская семья и личность. – социальные исследования. Методологические проблемы исследования быта. – М., 1971.
- 2 Харчев А.Г. Быт и семья как категории исторического материализма // Проблемы брака и семьи. – Вильнюс, 1970. – С.17-18.
- 3 Юркевич Н.Г. Советская семья. Функции и условия стабильности. –Минск, 1970. – 134 с.
- 4 Мансуров Н.С. Исследование особенностей семьи как общности // Проблемы социологического изучения семьи. – М., 1976. – С.54-67.
- 5 Голод С. И. Семья и брак: Историко-социологический анализ. – СПб.: Петро-полис, 1998. – 272 с.
- 6 Априян А.П. Социологическое исследование семьи (по материалам сельских районов Армянской ССР). – Ереван: Айастан, 1974. – 242 с.
- 7 Панкратова М.Г. Семья в России после распада Советского Союза: преемственность и изменения // Проблемы женщин и семьи глазами социологов. – М., 1997. – С.17-24.
- 8 Голофаст В.Б. Социология семьи : статьи разных лет. – СПб.: Алетея , 2006 . – 432 с.
9. Гаврилова Н.В. Проблемная семья как объект социологического исследования. – М.: Мысль, 1971. – 158 с.
10. Чечот Д.М. Социология брака и развода. – Л.: Знание, 1973. – 264 с.

References

1. Baranov A.N. Gorodskaja sem'ja i lichnost'. – social'nye issledovanija. Metodologicheskie problemy issledovanija byta. – M., 1971.
2. Harchev A.G. Byt i sem'ja kak kategorii istoricheskogo materializma // Problemy braka i sem'i. – Vil'njus, 1970. – S.17-18.
3. Jurkevich N.G. Sovetskaja sem'ja. Funkcii i uslovija stabil'nosti. –Minsk, 1970. – 134 s.
4. Mansurov N.S. Issledovanie osobennostej sem'i kak obshhnosti // Problemy sociologicheskogo izuchenija sem'i. – M., 1976. – S.54-67.
5. Golod S. I. Sem'ja i brak: Istoriko-sociologicheskij analiz. – SPb.: Petro-polis, 1998. – 272 s.
6. Aprijan A.P. Sociologicheskoe issledovanie sem'i (po materialam sel'skih rajonov Armjanskoj SSR). – Erevan: Ajastan, 1974. – 242 s.
7. Pankratova M.G. Sem'ja v Rossii posle raspada Sovetskogo Sojuza: preemstvennost' i izmenenija // Problemy zhenshhin i sem'i glazami sociologov. – M., 1997. – S.17-24.
8. Golofast V.B. Sociologija sem'i : stat'i raznyh let. – SPb.: Aletejja , 2006 . – 432 s.
9. Gavrilova N.V. Problemnaja sem'ja kak ob#ekt sociologicheskogo issledovanija. – M.: Mysl', 1971. – 158 s.
10. Chechot D.M. Sociologija braka i razvoda. – L.: Znanie, 1973. – 264 s.

МАЗМҰНЫ

Абдимомынов Н.Т. МИХАИЛ VIII ПАЛЕОЛОГ БИЛІГІ КЕЗЕҢІНДЕГІ (1261-1282) ВИЗАНТИЯНЫҢ АЛТЫН ОРДАМЕН САЯСИ БАЙЛАНЫСТАРЫ	7
Абдимомынов Н.Т. ТОҚТАМЫСТЫҢ ТЕМІРМЕН ҚҰНДЫЗША (1391 ж.) ЖӘНЕ ТЕРЕК (1395 ж.) ӨЗЕНДЕРІНДЕГІ ШАЙҚАСТАРЫНЫҢ ТАРИХЫ	16
Атығаев Н.Ә. «ҚОЗЫ БАСЫ» МЕКЕНІНІҢ ОРНАЛАСУ МӘСЕЛЕСІ ЖӨНІНДЕ	30
Атығаев Н.Ә. ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫ ЕУРАЗИЯ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР ЖҮЙЕСІНДЕ ҚАЗАҚ ХАНДЫҒЫ: ДЕРЕКТЕР ТЕРМИНОЛОГИЯСЫ МЕМЛЕКЕТ ТАРИХЫНЫҢ КӨРІНІСІ РЕТІНДЕ	40
Баудиярова Қ.Б. ОТБАСЫ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН ЗЕРТТЕУ	51
Өрісәлі Дүйсен ҚИМАҚТАРДЫҢ ШЫҒУ ТЕГІ ТУРАЛЫ КӨЗҚАРАСТАР	59
Ескекбаев Д.Б. МӘСКЕУ МҰРАҒАТТАРЫНДАҒЫ ТАРИХИ ЖӘДІГЕРЛЕР	63
Жайлыбаев Д.Ж. АУЫЛ ҚАУЫМЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ЭТНОӘЛЕУМЕТТІК РӨЛІ	70
Жүнісбаев А.Ә. САҢЛАҚ ҒАЛЫМНЫҢ МҰРАСЫ: САНЖАР АСФЕНДИАРОВТЫҢ ШЫҒАРМАЛАР ЖИНАҒЫ ТУРАЛЫ	93
Ибрагимов М.Н., Нусупбаева С.А. ТЕМІР ҰРПАҚТАРЫ ШЫҒАРМАЛАРЫНЫҢ ЗЕРТТЕЛУІ	100
Нұрмұханбетов Б., Амаргазиева А.Ж. «ҚОЗЫ КӨРПЕШ – БАЯН СҰЛУ» ЭПОСЫ КӨНЕ ДҮНИЕНІҢ КЕСКІНДЕМЕЛІ ҚОЛДАНБАЛЫ ӨНЕРІНДЕ	107
Омаров Ғ.Қ., Куркеев Е.М. БҰҒЫТАСТАРДЫҢ ЭТНИКАЛЫҚ СИПАТЫ	111
Омарова Г.А. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ХАЛҚЫ (тарихи-демографиялық талдау)	123
Омарова Г.А. АЛМАТЫ ХАЛҚЫНЫҢ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ДАМУЫ	128

Рахымқұлов Д.А.

ҚАЗАҚ БАЛАЛАРЫ БІЛІМ АЛҒАН ГИМНАЗИЯЛАР ЖӨНІНДЕ

(XIX ғасырдың екінші жартысы - XX ғасырдың басы)137

Рахымқұлов Д.А.

ӘШЕКЕЙ БАТЫР ДАЙЫРБЕКУЛЫ ЖӘНЕ ЖЕТІСУДАҒЫ АЗАТТЫҚ КҮРЕС144

Рүстемов С.К.

ҚАЗАҚТАР ЖӘНЕ ОСМАНДЫҚ ТҮРІКТЕР:

ӨЗАРА БАЙЛАНЫСТАРЫ ТАРИХЫНАН165

Сарсенов С.А., Муканбедиева Г.К.

БӨКЕЙ ОРДАСЫНДА АЛҒАШҚЫ МЕКТЕПТЕРДІҢ ҚҰРЫЛА БАСТАУЫ180

Уайсова Ш.Н.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ШЫҒЫС ЕЛДЕРІМЕН

ҒЫЛЫМИ ЖӘНЕ МӘДЕНИ БАЙЛАНЫСТАРЫ193

СОДЕРЖАНИЕ

Абдимомынов Н.Т. ПОЛИТИЧЕСКИЕ СВЯЗИ ВИЗАНТИИ С ЗОЛОТОЙ ОРДОЙ В ПЕРИОД ПРАВЛЕНИЯ МИХАИЛА VIII ПАЛЕОЛОГА (1261-1282)	7
Абдимомынов Н.Т. ИСТОРИЯ СРАЖЕНИЙ ТОХТАМЫША С ТИМУРОМ НА РЕКАХ КУНДУЗЧА (1391 г.) И ТЕРЕК (1395 г.)	16
Атыгаев Н.А. К ВОПРОСУ О РАСПОЛОЖЕНИИ МЕСТНОСТИ «КОЗЫ БАСЫ»	30
Атыгаев Н.А. КАЗАХСКОЕ ХАНСТВО В СИСТЕМЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ ЕВРАЗИИ	40
Атыгаев Н.А. КАЗАХСКОЕ ХАНСТВО: ТЕРМИНОЛОГИЯ ИСТОЧНИКОВ КАК ОТРАЖЕНИЕ ИСТОРИИ ГОСУДАРСТВА	51
Баудиярова К.Б. ИССЛЕДОВАНИЕ СТАБИЛЬНОСТИ СЕМЬИ	59
Орисали Дуйсен ВЗГЛЯДЫ НА ПРОИСХОЖДЕНИЕ КИМАКОВ	63
Ескекбаев Д.Б. ИСТОРИЧЕСКИЕ АРТЕФАКТЫ В АРХИВАХ МОСКВЫ	70
Жайлыбаев Д.Ж. СЕЛЬСКАЯ ОБЩИНА И ЕЕ ЭТНОСОЦИАЛЬНАЯ РОЛЬ	93
Жунисбаев А.А. НАСЛЕДИЕ ВЫДАЮЩЕГОСЯ УЧЕНОГО: О СБОРНИКЕ СОЧИНЕНИЙ САНЖАРА АСФЕНДИАРОВА	100
Ибрагимова М.Н., Нусупбаева С.А. ИССЛЕДОВАНИЕ ТРУДОВ ПОТОМКОВ ТИМУРА	107
Нурмуханбетов Б., Амаргазиева А.Ж. ЭПОС «КОЗЫ КОРПЕШ – БАЯН СУЛУ» В ПРИКЛАДНОМ ЖИВОПИСНОМ ИСКУССТВЕ ДРЕВНЕГО МИРА	111
Омаров Г.К., Куркеев Е.М. ЭТНИЧЕСКИЙ ХАРАКТЕР ОЛЕННЫХ КАМНЕЙ	123
Омарова Г.А. НАСЕЛЕНИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН (историко-демографический анализ)	128

Омарова Г.А. ДЕМОГРАФИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ НАСЕЛЕНИЯ АЛМАТЫ	137
Рахымкулов Д.А. О ГИМНАЗИЯХ, ГДЕ ОБУЧАЛИСЬ КАЗАХСКИЕ ДЕТИ (вторая половина XIX - начало XX вв.)	144
Рахымкулов Д.А. АШЕКЕЙ БАТЫР ДАЙЫРБЕКУЛЫ И ОСВОБОДИТЕЛЬНАЯ БОРЬБА В ЖЕТЫСУ	165
Рустемов С.К. КАЗАХИ И ОСМАНСКИЕ ТУРКИ: ИЗ ИСТОРИИ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ	180
Сарсенов С.А., Муканбедиева Г.К. НАЧАЛО СОЗДАНИЯ ПЕРВЫХ ШКОЛ В БУКЕЕВСКОЙ ОРДЕ	193
Уайсова Ш.Н. НАУЧНЫЕ И КУЛЬТУРНЫЕ СВЯЗИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН СО СТРАНАМИ ВОСТОКА	199

CONTENTS

Abdimomynov N.T. POLITICAL RELATIONS OF BYZANTIUM WITH THE GOLDEN HORDE DURING THE REIGN OF MICHAEL VIII PALAIOLOGOS (1261-1282)	7
Abdimomynov N.T. THE HISTORY OF TOKHTAMYSH'S BATTLES WITH TIMUR ON THE KUNDUZCHA (1391) AND TEREK (1395) RIVERS	16
Atygayev N.A. ON THE ISSUE OF THE LOCATION OF THE "KOZY BASY" AREA	30
Atygayev N.A. THE KAZAKH KHANATE IN THE SYSTEM OF INTERNATIONAL RELATIONS OF EURASIA	40
Atygayev N.A. KAZAKH KHANATE: TERMINOLOGY OF SOURCES AS A REFLECTION OF STATE HISTORY	51
Baudiyarova K.B. RESEARCH ON FAMILY STABILITY	59
Orisali Duisen VIEWS ON THE ORIGIN OF THE KIMAKS	63
Yeskekbayev D.B. HISTORICAL ARTIFACTS IN MOSCOW ARCHIVES	70
Zhailybayev D.Zh. THE RURAL COMMUNITY AND ITS ETHNO-SOCIAL ROLE	93
Zhunisbayev A.A. THE LEGACY OF AN OUTSTANDING SCHOLAR: ON THE COLLECTION OF WORKS OF SANZHAR ASFENDIAROV	100
Ibragimova M.N., Nusupbayeva S.A. RESEARCH ON THE WORKS OF TIMUR'S DESCENDANTS	107
Nurmukhanbetov B., Amargaziyeva A.Zh. THE EPIC "KOZY KORPESH - BAYAN SULU" IN THE APPLIED PAINTING ART OF THE ANCIENT WORLD	111
Omarov G.K., Kurkeyev Y.M. THE ETHNIC CHARACTER OF DEER STONES	123
Omarova G.A. THE POPULATION OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN (Historical and Demographic Analysis)	128

Omarova G.A. DEMOGRAPHIC DEVELOPMENT OF THE POPULATION OF ALMATY	137
Rakhymkulov D.A. ON THE GYMNASIUMS WHERE KAZAKH CHILDREN STUDIED (second half of the 19th - early 20th centuries)	144
Rakhymkulov D.A. ASHEKEY BATYR DAIYRBEKULY AND THE LIBERATION STRUGGLE IN ZHETYSU	165
Rustemov S.K. KAZAKHS AND OTTOMAN TURKS: FROM THE HISTORY OF MUTUAL RELATIONS	180
Sarsenov S.A., Mukanbediyeva G.K. THE BEGINNING OF THE ESTABLISHMENT OF THE FIRST SCHOOLS IN THE BUKEY HORDE	193
Uaysova Sh.N. SCIENTIFIC AND CULTURAL CONNECTIONS OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN WITH THE COUNTRIES OF THE EAST	199

EDU.E-HISTORY.KZ

Электрондық ғылыми журналы
2017. 2(10)

Бас редактор: Қабылдинов З.Е.

Компьютерде беттеген: Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 30.06.2017.
Пішімі 70x100/16. Баспа табағы 26,6.

Құрылтайшысы және баспагері:

Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті

Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:

050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй

ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты ШЖҚ РМК

Тел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

E-mail: edu.history@bk.ru.

Журнал сайты: <https://edu.e-history.kz>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:

050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй